

IJsselschaak 141

IJsselschaak 141

april2024

Eindredactie: Aad van den Berg
Vormgeving: Tini van den Berg
Medewerkers: Mick van den Berg, Frans Dubois, Frank van de Pavoordt en Frank Visser

Clubavond : maandagavond, van 8 tot rond middernacht

Clublokaal : het IJssclubgebouw, Leliestraat 72,
2841 BB Moordrecht, tel. 06-38358059

Voorzitter : Frank van de Pavoordt, G. van Dijkstraat 6,
2461 RV Ter Aar, tel. 0172-740058 of 06-21372817
e-mail: f.vdpavoordt@hotmail.com

Secretaris : Aad van den Berg, Blommesteinsingel 62,
2804 EH Gouda, tel. 0182-533582 of 06-48696029
e-mail: aad_vandenberg@outlook.com

Penningmeester : Hans Verduijn, Prins Bernardstraat 57,
2841 TG Moordrecht, tel. 0182-752097 of 06-28590668
e-mail: a.verduijn@gmail.com

IJsselschaak (clubblad) : zie secretaris

Wedstrijdleder extern : Frank Visser, Gerardus van Sillevoldstraat 14,
3065 LG Rotterdam, tel. 010-2131823
e-mail: k.teunissen@planet.nl

Wedstrijdleder intern : zie secretaris

Jeugdschaak : zie voorzitter

Materiaalbeheer : Teus Boere, Pijlkruid 6,
2841 SV Moordrecht, tel. 0182-373123
e-mail: teusboere@hotmail.com

Contributies : senioren € 175,--
jeugd (t/m 20 jaar) € 70,--
donateurs € 25,--

Advertenties : € 45 (A5-formaat)

Banknummer : NL77BUNQ2102161242 t.n.v. Schaakvereniging
De IJssel, Moordrecht

Website : www.ijsselschaak.nl

in dit nummer:

nieuwe ratings

nieuw banknummer de ijssel

eerste plaats uit zicht voor ijsselviertal

met een vleugje nostalgie

tweestrijd clubtitel duurt voort

voor de twintigste keer toernooi-deelnemer in wijk aan zee

25 mei: 27e top 12-toernooi

doorgeefschaak 2024

achtal de ijssel verspeelt kans op kampioenschap

de zilveren dame, toernooi-inzet sinds 1965

Bij de voorplaat:

Nieuwe schaak-AI behaalt menselijke topprestaties zonder zelfs maar naar de beste zet te zoeken. Zonder enige expliciete zoekopdracht kan de engine de prestatieniveaus van Grandmaster bereiken.

(Mihai Andrei, ZME Science 21-2-2024)

van de redactie

In dit nummer, het derde van dit schaakseizoen, ruim aandacht voor de lopende competities en toernooien. Bij de toernooien is de strijd om 'de dame' inmiddels gevorderd tot de vierde ronde. Er wordt al sinds 1965 om gestreden leert de toernooi informatie. Een nieuwe potentiële winnaar dient zich aan, maar met nog achttien punten op het spel is dit nog geen gelopen koers, zo blijkt uit de info over de eerste vier ronden die de nodige 9-0 uitslagen telde. Dat is niet het geval met het doorgeefschaakschaak, maar dat toernooi duurde maar een clubavond. Nog te lang, volgens een uit het verleden opgediepte tirade van een Nederlandse grootmeester bij de introductie in 1973. Bij een derde toernooi, om de KO-beker, weinig voordeelingen. Dat komt in het volgende nummer aan bod. Voorts is er de aan-

kondiging van het 27e editie van het Panc Vink Zuidplas Top 12-toernooi. De strijd om de clubtitel is nog niet gestreden. Er zijn nog vijf ronden te gaan met twee titelkandidaten. De achterstand van de achtervolgers lijkt te groot om zich nog in die strijd te kunnen mengen.

Nog lopend zijn de RSB teamcompetities. De hoofdprijzen lijken uit zicht. Het achttal gekweld door personele problemen, zag titelkansen verschrompelen. Ook voor het viertal zit dat er niet meer in, aldus leren de verslagen. Vanaf 1981 was de voorzitter twintig keer van de partij als deelnemer aan de amateurseditie van Nederlands sterkste toernooi in Wijk aan Zee. In dit nummer zijn verslag van de laatste editie.

Voorts in dit nummer nog het hoe en waarom van nieuwe ratings en een

nostalgie bijdrage van Mick over een bijzondere schaakcomputer uit begin jaren 90.

Veel nieuws uit de media o.a. vermeend vals spel in China, de slotronde van het TataSteeltoernooi, Candlelight bijdrage over schaken, nieuwe technologie en schaken, piepjonge superschakers, reisproblemen voor Ivantsjoek, grootmeesters en grootverdieners, Kasparov terrorist, schaken hartstikke hip en het kandida-
tentoernooi in Toronto.

De redactie wenst alle lezers veel leesplezier met de gedrukte versie in zwartwit op papier dan wel de online versie in kleur op de website IJsselschaak. Bijdragen voor het volgende nummer (tekst, partijen al dan niet met commentaar, foto's) dat in juli zal verschijnen zijn als altijd van harte welkom.

van de voorzitter

“jubeljaar”

- Inmiddels zijn we alweer ruim een halfjaar in ons zestigjarig jubileumjaar waar verder geen extra initiatieven gepland staan.
- Erg fijn dat Sjaak onze clubavonden weer kan bezoeken, daar zijn we allemaal zeer blij mee.
- Na degradatie van ons achttal naar de 3e klasse was de hoop snel terug te keren er wel. Mede door afzeggingen en opzeggingen ziet het eruit dat we nog een jaartje 3e klasse zullen spelen (zie voor uitgebreide informatie verderop in ons clubblad).
- Bij de verschillende competities op de club is het goed regelmatig de namen van jeugdige spelers terug te zien (Nick en Neal).
- De organisatie van het Zuidplas Top 12 is alweer druk om een en ander geregeld te krijgen, ook voor onze leden. Hou 25 mei in uw agenda vrij!! We kunnen iedereen gebruiken.

Ik wens iedereen nog een paar mooie schaak maanden toe. (Frank)

nieuwe rating

Schaakratings zijn waarden die aan elke schaakspeler wordt toegekend en die hun niveau in het spel aangeeft. Het doel van schaakratings is om de sterkte van spelers te meten en om koppels en plaatsingen in toernooien te bepalen. Bij schaken worden verschillende ratingsystemen gebruikt om de speelsterkte van spelers te meten. De twee meest voorkomende ratingsystemen zijn de Elo-rating en de FIDE-rating. Hieronder worden ze kort uitgelegd:

De Elo-rating is vernoemd naar de Amerikaanse natuurkundige Arpad Elo, die dit systeem heeft ontwikkeld. Het wordt wereldwijd veel gebruikt om de speelsterkte van schakers te meten. Als je wint tegen een sterkere tegenstander, stijgt je rating, en als je verliest van een zwakkere tegenstander, daalt je rating. Hoe hoger de rating, hoe sterker de speler wordt beschouwd. Het Elo-ratingsysteem gebruikt een wiskundige formule om de ratings van spelers te berekenen, waarbij rekening wordt gehouden met de volgende factoren:

- De huidige rating van de speler: Dit is de rating die de speler voor de wedstrijd of het toernooi had.
- De rating van de tegenstander: Dit is de rating van de speler waar tegen de speler speelt.
- Het resultaat van de wedstrijd: Dit is of de speler de wedstrijd heeft gewonnen, verloren of gelijk heeft gespeeld.
- De K-factor: Dit is een waarde die wordt gebruikt om de rating aan te passen op basis van de belangrijkheid van de wedstrijd. Een K-factor van 10 wordt bijvoorbeeld gebruikt voor een wedstrijd tussen twee spelers met een groot verschil in rating, terwijl een K-factor van 20 wordt gebruikt voor een wedstrijd tussen twee spelers met een klein verschil in rating.
- De werkelijke score is 1 voor een overwinning, 0,5 voor een gelijkspel en 0 voor een verlies. De verwachte score wordt berekend als $1/(1+10^{(rating\ tegenstander - rating\ speler)/400})$

De FIDE-rating wordt gebruikt door de Wereldschaakbond (FIDE). Het is vergelijkbaar met de Elo-rating, maar het wordt specifiek toegepast op spelers die deelnemen aan door de FIDE erkende toernooien. De FIDE-rating wordt vaak gebruikt om spelers te

rangschikken en om kwalificaties te bepalen voor belangrijke toernooien, zoals het Wereldkampioenschap Schaken.

Dan is er ook nog de KNSB-rating. Die komt overeen met de FIDE-rating maar is gebaseerd op prestaties in Nederlandse toernooien en/of competities.

Ratingdeflatie.

Eind juli vorig jaar verscheen op de website de FIDE navolgende tekst:

Een van de essentiële schaakmiddelen waar de FIDE toezicht op houdt, zijn FIDE-ratings. Sinds de invoering van het Elo-ratingsysteem in 1970 hebben de regels en formules voor het berekenen van ratings talloze veranderingen ondergaan en is het aantal beoordeelde spelers exponentieel gegroeid.

In het afgelopen decennium hebben bepaalde innovaties geleid tot ratingdeflatie, een zorg die is geuit door professionele spelers en wiskundigen en die niet onopgemerkt is gebleven door de FIDE. De beoordelingen van spelers zijn te wijd verspreid en de situatie verslechtert elk jaar. Het probleem ontstaat door verschillende factoren, waaronder het feit dat de minimale beoordeling te laag is vastgesteld op 1000 punten, wijzigingen in de beoemde regel van 400 punten en de manier waarop de initiële beoordelingen worden berekend.

FIDE-kwalificatiecommissie en wiskundige Jeff Sonas hebben aanzienlijke inspanningen geleverd om de situatie te analyseren. Als resultaat van dit werk stellen zij twee corrigerende maatregelen voor.

*De eerste maatregel, die zij **compressie** noemden, heeft tot doel deflatie aan te passen. Alle spelers met een rating lager dan 2000, wat de onderste 85% van alle spelers met een rating vormt, krijgen een eenmalige rating-*

verhoging op de ratinglijst van januari 2024. De extra toegekende punten zullen geleidelijk afnemen van 400 (voor degenen met een rating van 1000) naar 0 voor degenen met een rating van 2000. Een speler met een rating van 1600 ontvangt bijvoorbeeld 160 extra punten.

*De tweede maatregel, **berekeningsverbeteringen**, richt zich op het verbeteren van de ratingregels om toekomstige deflatie te voorkomen. Dit omvat het verhogen van de minimumrating van 1000 naar 1400, het herstellen van de 400-puntenregel naar de eerdere staat, zodat deze meerdere keren kan worden toegepast in een evenement, en het aanpassen van de formule voor het berekenen van de initiële ratings om twee extra trekkingen op te nemen tegen de hypothetische 1800-rating tegenstanders.*

De schaakgemeenschap werd verzocht om commentaar op dit voorstel en dat leidde er toe dat de regels na goedkeuring door de FIDE-raad per 1-3-2024 werden ingevoerd. De nu van kracht zijnde wijzigingen:

- Iedereen onder de 2000 krijgt punten erbij met de volgende formule: $0.4 * (2000 - rating)$. Stel bijvoorbeeld dat u een rating van 1760 heeft. Dat is 240 punten lager dan 2000. U krijgt dan $0.4 * 240 = 96$ punten erbij en uw nieuwe rating is 1856.
- De laagst mogelijke rating wordt 1400 (was 1000). Er waren veel (jonge) spelers met een lage rating die snel sterker werden, maar waarbij de ratingstijging achterbleef. Deze maatregel probeert dat op te vangen.
- De 400-regel keert terug. Een verschil van meer dan 400 punten wordt voor de rating berekend als zijnde 400 punten: de sterkere speler wordt dan geacht rond de 92% te scoren.

Het is wat vreemd dat de invoering tijdens her seizoen plaatsvindt. De voor 1 maart gehanteerde ratings wijken nu behoorlijk af van de ratings na 1 maart. De IJssel 1 speelde bijvoorbeeld in hun eerste RSB wedstrijd tegen Fianchetto 3 met een gemiddelde rating van 1587. Dat is nu inmiddels 1765 omdat de ratings tijdens de competitie steeds worden geactualiseerd. Het maakt het volgen cq vergelijken van

ratingontwikkelingen met die van voor 2023/24 vrijwel onmogelijk. Ook reglementen zullen moeten worden aangepast. Voor de RSB-viertallencompetitie geldt voor deelnemende teams aan

de 2e klasse een gemiddelde teamratinggrens van 1500. Daaraan voldoet nu vrijwel geen enkel team meer aan. Nieuwsgierig naar de nieuwe ratings? Zie dan de ratinglijst via de link op de

website van De IJssel of via de ratingviewer op de website van de KNSB. (Aad)

drie rondentoernooi waddinxveen

Op zaterdag 2 maart konden in Waddinxveen de schaakliefhebbers terecht voor het traditionele Drie Rondes Toernooi, de 69e editie inmiddels, georganiseerd door buurvereniging WSV Internos. Er hadden zich 56 deelnemers gemeld. Zij schaakten in naar sterkte ingedeelde groepen van 4 ieder 3 partijen met voor ieder een uur bedenktijd. De nummers 1 en 2 mochten na afloop een beloning voor hun

inspanningen uitzoeken op de prijzen-
tafel. De winnaar van groep 1 werd gekroond tot toernooiwinnaar. Dat werd dit jaar Tim van Breda die in een barrage zijn schaakvriend Arian de Bruijne de baas was. Ooit (2010) wonnen zij, als lid van Moerkapelle, in omgekeerde volgorde de kandidatengroep van het Panc Vink Top 12 toernooi. De winnaar is nu al enige jaren clubloos en zijn maatje speelt bij Amsterdam

Berserkers. De plaatselijke clubtoppers Ruud Bosch en Tjalling Sijbesma eindigden op de derde en vierde plaats. In groep 2 trok de wedstrijdler van WSV Internos, Hans van Woudenberg aan het langste eind en in groep 3 won Wim Mulder. Hij was de enige deelnemer die ook bij De IJssel op de ledenlijst staat. (Aad)

nieuw banknummer de ijssel

Gezien de al maar olopende bankkosten voor De IJssel bij de INGbank is penningmeester Hans Verduijn op zoek gegaan naar een nieuwe bank. Dat is de Bunqbank geworden.

Het nummer van de nieuwe bankrekening is vanaf 1 maart:

NL77 BUNQ 2102 1612 42

t.n.v. Schaakvereniging De IJssel.

**J. BOS EN ZN
MOORDRECHT**

grond- weg- en waterbouw zand grint grond en wegenbouwmaterialen transport en overslag

eerste plaats uit zicht voor ijsselviertal

In de vierde ronde kwam er in Schiedam een einde aan de ongeslagen positie van het viertalteam. Met ook nog de kampioenskandidaat Onesimus op het programma lijkt een top drie klasering op dit moment het hoogst haalbare. Hieronder de resultaten uit de vierde en vijfde rond.

viertal hzp schiedam te sterk

Het succes van de voorgaande wedstrijd kon op 4 maart in Schiedam niet geprolongerd worden. Remise van Aad hield de hoop op de ongeslagen positie nog levend. Daarna gingen echter zowel Neal als Hans ten onder. Neal zag zijn aanval gepareerd worden en kwam een pion achter. Met ook nog actievere stukken kon de tegenaanval niet worden gestuit. De eerste

en tot nu toe zijn enige verliespartij. Hans verloor een aantal pionnen en daarmee ook de partij, aldus teamleider Frans. Hijzelf had wel een goede stelling met een sterke aanval op de koningsvleugel, maar overzag in zijn aanval een penning. Met een stuk tegen twee pionnen minder en nog weinig tijd werd het nog spannend. In de laatste minuten werd het stuk terug veroverd en bij de stand 2 1/2 tegen een 1/2 werd tot remise besloten. (Frans/website HZP Schiedam)

Halfje voor teamleider Frans (l)
(foto HZP Schiedam)

HZP Schiedam V1	1673	-	De IJssel V1	1677	3	-	1
Wilco vd Velde	0	-	Neal Twigt	1729	1	-	0
Dick Vons	1650	-	Aad vd Meer	1649	1/2	-	1/2
Marco Zwanenburg	1650	-	Frans Dubois	1663	1/2	-	1/2
Gerard Turkenburg	1720	-	Hans Verdijn	1668	1	-	0

winst tegen pascal V1

De viertallen doen weinig voor elkaar onder in deze klasse. Dat bleek ook in deze wedstrijd. Aanvankelijk goede perspectieve voor het IJsselviertal met al snel een pluspion bij Marnix (invaller voor de verhinderde Aad van der Meer) en Hans. Bij Neal twee lichte stukken tegen toen plus pion. Daarna een status quo, op geen van de bor-

den wederzijds weinig vorderingen. Pas tegen het laatste speeluur kwam er schot in. Neal veroverde een stuk maar moest wel het initiatief aan zijn tegenstander, die als compensatie een paar sterke centrumpionnen had, laten. Die kon echter het goede plan niet vinden en werd door Neal in het eindspel uitgeteld. Bij Marnix een complex toreneindspel dat hij met een fraai

mat bekroonde. Hans kreeg na een complex middenspel de gelegenheid voor een mooie koningsaanval die met mat eindigde en de stand op 3-0 bracht. Bij Frans lang een gesloten stelling waarin zijn tegenstander uiteindelijk voor de aanval koos. En met succes, want in wederzijdse tijdnood was hij het die met stukwinst aan het langste eind trok. (Aad)

De IJssel V1	1687	-	PASCAL V1	1666	3	-	1
Neal Twigt	1729	-	Jordi de Jong	1721	1	-	0
Marnix Kasbergen	0	-	Gerrit de Jong	1636	1	-	0
Frans Dubois	1663	-	Arie Prins	1716	0	-	1
Hans Verdijn	1668	-	Andre van Waveren	1590	1	-	0

stand viertallen 2e klasse A na de vijfde speelronde

teams	rating	MP	BP	1	2	3	4	5	6	7	8
1 Onesimus V2	1711	9	17.5	X	4	-	4	4	-	2	3 1/2
2 HZP Schiedam V1	1679	8	11.5	0	X	3	2 1/2	-	3 1/2	-	2 1/2
3 De IJssel V1	1684	6	12	-	1	X	2	2	4	3	-
4 De Willige Dame V1	1605	4	8.5	0	1 1/2	2	X	-	-	2	3
5 Spijkenisse V2	1691	4	8	0	-	2	-	X	1/2	2	3 1/2
6 Nieuwerkerk V2	1634	4	8	-	1/2	0	-	3 1/2	X	3	1
7 PASCAL V1	1629	3	8	2	-	1	2	2	1	X	-
8 HI Ambacht V1	1546	2	6.5	1/2	1 1/2	-	1	1/2	3	-	X

(rating is gemiddelde teamrating ronde 1 t/m 5, nieuwe ratings.)

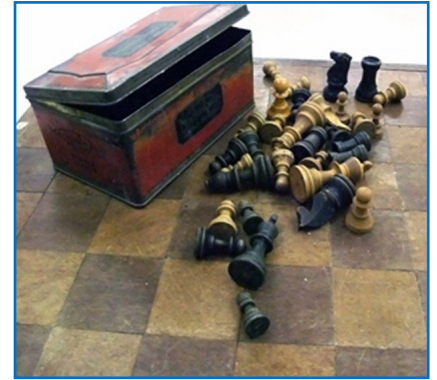
met een vleugje nostalgie...

Zoals misschien bekend had ik in mijn werkzame leven veel te maken met computers en computerprogramma's. En ook ben ik vanaf mijn tienertijd een verwoed schaker. Het zal dan ook niemand verbazen dat ik ook met schaakcomputers te maken kreeg. Over het ontstaan daarvan zijn verschillende mooie verhalen maar vooral vanaf de jaren 70 bij de komst van de thuiscomputers nam de ontwikkeling van schaakprogramma's een grote vlucht. Hoewel de opbouw van zo'n schaakprogramma me lang fascineerde, was ik zelf terughoudend in het gebruik van schaakprogramma's op de thuiscomputer. Ik behielp me qua ondersteuning lange tijd met mijn Mephisto, een klein apparaat waarover ik al eerder in deze column schreef. Maar begin jaren 90 kwam er een bijzondere schaakcomputer onder mijn aandacht. Hoe precies, weet ik eigenlijk niet meer, maar waarschijnlijk is dat ik erover las in één van de schaakbladen. Het was het Tasc Chess systeem dat me toen direct al intrigeerde.

Het werd op de markt gebracht door een Rotterdams computerbedrijf (Tasc) dat gespecialiseerd was in elektronische schaakproducten. Toenmalig eigenaar was Wil Sparreboom die, hoewel ik hem nooit ontmoet heb, me wel herinner als deelnemer in de Persoonlijke kampioenschappen van de RSB, overigens ook een item waar ik eerder over schreef in deze column. Tot eind jaren 90 maakte het bedrijf furore met verschillende indrukwekkende producten zoals de Final Chess card (nog voor de Commodore 64), de Chessmachine (computerschaakpro-

gramma), de Tascbase (partijendatabase) en de Tasc Chess tutor (het stappenplan) en dan natuurlijk het Tasc Chess systeem.

Tasc Chess systeem was weliswaar een kostbaar systeem maar dat was voor mij in die tijd overbrugbaar omdat er veel werd overgewerkt en waardoor er extra financiën waren. Ik besloot het mezelf cadeau te doen. En het is nog steeds in mijn bezit. Het systeem bestaat uit een schaakcomputer met ermee verbonden een schaakbord waarop je de zetten doet. Omdat de stukken voorzien zijn van elektronica krijgt de computer de zetten doorgegeven. De computer zelf geeft zijn zetten daarna op het bord aan omdat de 64 velden voorzien zijn van lampjes die oplichten, waarmee de zet wordt aangegeven die je uitgevoerd moest worden. Een ingenieus stukje techniek dus en het had ook één van de sterk-

ste schaakprogramma's van die tijd nl. The King van Johan de Koning (rating 2330). Dat programma maakte begin jaren 90 furore met een reeks indrukwekkende resultaten op de wereldkampioenschappen voor microcomputers. Het systeem was natuurlijk te sterk voor een eenvoudige clubschaker als ik, al kon het apparaat ook op minder tegenstand worden ingesteld. Maar ook in die stand dolf ik in gespeelde partijen tegen het apparaat nadrukkelijk het onderspit. Maar het systeem was een uitstekende sparring-partner bij het analyseren van gespeelde partijen en bij het voorbereiden, analyseren, perfectioneren en beoefenen van mijn openingsrepertoire. Omdat dat nu inmiddels nauwelijks een rol meer speelt, kwam het systeem de laatste jaren nauwelijks meer tevoorschijn. Nu bij mijn laatste verhuizing kwam ik het weer tegen en het blijkt nog compleet te zijn en bij opstart nog uitstekend te werken. Het systeem is inmiddels gewoon meeverhuisd al heb ik nog overwogen om het via Marktplaats aan te bieden. Voor liefhebbers van computerschaak is het ongetwijfeld een interessant object. Maar dat was me tot op heden teveel moeite en dus is het daar nog niet van gekomen. (Mick)

programma de ijssel 2024

22/4	KO-halve finale + CC-5.1
23/4 (di)	HIA V1 – De IJssel V1
29//4	CC-5.2
6/5	ZD-5
13/5	De IJssel 1 – CSV 3 + CC-5.3
25/5 (za)	Panc Vink Zuidplas Top 12 toernooi
27/5	ZD-6
3/6	De IJssel V1 – Onesimus V2 + CC-5.4
10/6	KO-finale + CC-5.5
17/6	Ledenvergadering + snelschaak

(CC=clubcompetitie, KO=KO-bekertoernooi, ZD=Zilveren Dame toernooi)

tweestrijd om clubtitel duurt voort

Het blijft stuivertje wisselen aan de kop van de ranglijst. Na nederlagen tegen Wim Mulder en Frank van de Pavoordt verspeelde Frank Visser zijn koppositie aan zijn concurrent, die alleen verrassend verloor van Marnix Kasbergen. Wim Mulder met verliespartijen tegen beide Franken en Nick McPherson, bezet nog steeds de derde plaats, maar ook Nick, Marnix en Crellis Molenaar behoren hiervoor nog tot de kanshebbers. Daarna bedraagt het puntenverschil tussen nummer 7 en nummer 13 slechts 67 punten. De onderlinge verschillen zijn dus gering en verlies of winst in de laatste vijf ronden kan nog aanzienlijke verschuivingen leiden. Inmiddels hebben zich ook twee nieuwe deelnemers gemeld. Neal Twigt, aanvankelijk veelvuldig afwezig, kon nu een paar ronden meespelen. Verheugend was ook dat Sjaak in 't Veld na zijn gezondheidsproblemen weer regelmatig van de partij kon zijn. Voor Peter de Jong daarentegen wordt het steeds lastiger de clubavond bij te wonen.

Periodetitels 3e periode: Frank van de Pavoordt (A), Nick McPherson (B) en Aad van den Berg (C) en van de 4e periode: Wim Mulder (A), Marnix Kasbergen (B) en Frans Dubois (C).

Sjaak weer terug achter het bord.

Hieronder de resultaten van ronde 14 t/m 20:

deelnemers	gr	resultaten ronde 14 t/m 20	na	gd	gt	mb	avc	club rating	waarde cijfer	totaal
1 Frank vd Pavoordt (FP)	A	MK0, FV1, WM1	2			1	1	1857	82	1031
2 Frank Visser (FV)	A	WM0, LB1, FP0, WM1	1		1		1	1798	76	981
3 Wim Mulder (WM)	A	FV1, NT0, MK1, FV0, FP0, CM1	1					1688	66	854
4 Nick McPherson (NM)	B	CM0, NT1, CM1, MK½	1			1	1	1666	64	815
5 Marnix Kasbergen (MK)	A	FP1, WM0, NP½	2				2	1654	63	796
6 Crellis Molenaar (CM)	A	NM1, NM0, SV1, WM0	2				1	1621	60	767
7 Leen Boonstra (LB)	B	AM1, FV0, JB1, AM1, SV0	1			1		1541	54	676
8 Frans Dubois (FD)	B	NU1	3				3	1520	52	658
9 Jan Blok (JB)	B	LB0, SV1, NU1, HV½, TB1	1			1		1527	53	657
10 Aad vd Berg (AB)	C	PJ1, PV1, TB1			3		1	1458	48	637
11 Aad vd Meer (AM)	B	LB0, HV½, NU1, LB0	2				1	1465	49	617
12 Neal Twigt	A	WM1, NM0	2	1			2	1589	57	611
13 Hans Verduijn (HV)	C	TB1, TB½, AM½, JB½	1				2	1438	47	609
14 Gerard vd Wouden (GW)	-			7				1599	58	587
15 Teus Boere (TB)	C	HV0, PV1, HV½, AB0, PV1, JB0					1	1405	45	586
16 Sjaak in 't Veld (SV)	B	JB0, CM0, LB1, PV1		3				1531	53	545
17 Nanne Uitenbroek (NU)	B	PV1, FD0, AM0, PV1, JB0	2					1414	45	531
18 Peter Vink (PV)	C	NU0, TB0, AB0, NU0, TB0, SV0				1		1256	37	450
19 Brian Reijm-Kana (BR)	C		7					1303	39	370
20 Peter de Jong (PJ)	C	AB0	3	3				1228	35	348

gr=groepsindeling 4e periode, na=afwezig, gd=geen deelnemer, gtt=geen tegenstander (bye), mb=geen deelname vanwege KO bekerwedstrijden (manual bye), avc=geen deelname vanwege RSB wedstrijd. (Aad)

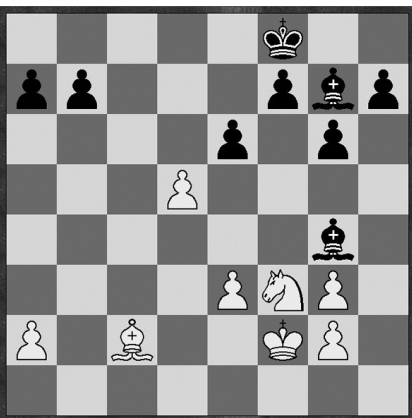

voor de twintigste keer toernooi- deelnemer in wijk aan zee

In januari staat voor veel schakers al decennia het aanvankelijk nationale maar al snel internationale schaaktoernooi in Wijk aan Zee op de agenda: het TataSteel Chess tournament, voorheen Hoogovens en ook nog kort Corus als sponsor en naamgever. Er is veel aandacht voor de internationale hoofdgroepen (Masters en Challengers), maar daarnaast zijn er ook veel amateurdeelnemers actief in tienkampen en vierkampen. Dit jaar waren dat er in totaal 1363.

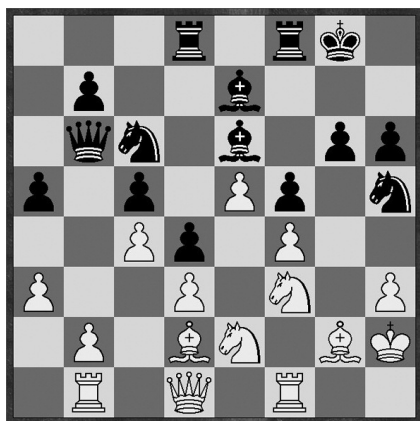

Mijn eerste deelname was in 1991. Ik speelden tot 1997 de tienkampen en van 1998 tot en met 2006 en van 2015 tot 2020 de vierkampen. Vorig jaar ben ik weer begonnen met een tienkamp toernooi. Het toernooi dit jaar mijn twintigste deelname. De tien- en ook vierkampgroepen worden ingedeeld op basis van rating. Negen cq tien ratingklassen met al naar belangstelling groepen van ongeveer gelijke ratings. Wie wint mag het jaar daarop meedoen aan een hogere klasse. . Ik speelde dit jaar in groep 5E, een groep met ratings (oude) van ca 1700 tot 1780. Van de tien deelnemers waren er zeven leeftijdgenoten maar verrassend ook drie jongere deelnemers. Waaronder twee vijftienjarigen en een elfjarige!! Moeten die kinderen niet naar school vraag je je af. In de derde ronde speelden ik remise tegen een vijftienjarige Turkse jongen en in ronde zes incasseerde ik mijn enige nederlaag tegen een elfjarige knulletje (Oscar Koppenes, Erasmus/RSR Ivoren Toren). Met 7 uit 9 werd hij winnaar van onze toernooigroep.

Zwart heeft hier net e7-e6?? Gespeeld. Niet goed en met Ph2 had ik remise kunnen maken maar dat had ik helaas niet gezien. In het vervolg schoof mijn tegenstander de stelling eenvoudig uit.

In ronde zeven stond opnieuw een jeugdspeler op het programma, de vijftienjarige Elise Knobbe, Fries Jeugd kampioene.

Ik (zwart) heb zojuist **20...g7-g6** gespeeld. Deze stelling ontstaan uit een gesloten Siciliaanse variant is nog redelijk in balans..

21..De1 Kh7 22...b3 Tg8 23.Pg3 Pg7 24.Tg1 Lc8 25.De2 Pe6 Beide partijen proberen hun stukken op betere velden te zetten, maar waar en hoe breken we de stelling open? **26.Tgf1?! Tdf8 27.h4 Dd8** Lokt de koning naar voren. **28.Kh3 g5 29.fxg5 hxg5** Mist de tussen zet f4. **30.hxg5 Lxg5 31.Pxg5+ Pxg5+ 32.Kh2** De beste voortzetting, ruilen is beter voor zwart. **32...Tg6 33.Th1 f4 34.Kg1+ Kg7**

35.Ph5+ Even gemist, waarmee wit toch lijkt te ontsnappen. **35...Kg8, 36.Pf4??** Beter is **Ld5+ 36.....Txf4 37.Lxf4 Ph3+ 38.Kf1 Pf4 39.Ld5+ Dxd5** Gewoon **Pxd5** is natuurlijk ook goed. **40.cxd5 Pe2 41.Kxe2 Pxe5 42.Thg1 Lg4+ 43.Kd2 Pf3+ (0-1)**

Met 5½ uit 9 partijen een 3e plek achter de twee jeugdspelers.

Groep 5E Tatasteel 2024	Rating	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Score
1 Koppenens, Oscar	1779	x	0	1	½	1	1	1	½	1	1	7
2 Demirkol, Kerim Calvelo	1750	1	x	½	½	½	0	½	1	1	1	6
3 Van de Pavoordt, Frank	1738	0	½	x	½	½	1	1	½	½	1	5.5
4 De Valk, Bart	1753	½	½	½	x	1	0	½	1	0	1	5
4 Poland, Jan	1747	0	½	½	0	x	1	1	½	1	½	5
6 Jongkind, Kees	1686	0	1	0	1	0	x	½	½	1	½	4.5
7 Knobbe, Elise	1699	0	½	0	½	0	½	x	1	1	½	4
8 Hamersma, Peter	1743	½	0	½	0	½	½	0	x	½	½	3
9 Loos, Jeroen	1719	0	0	½	1	0	0	0	½	x	½	2.5
9 Braun, Steven	1772	0	0	0	0	½	½	½	½	½	x	2.5

Volgend jaar opnieuw proberen te winnen. (Frank)

25 mei : 27e top 12-toernooi

De voorbereidingen voor het Top 12 toernooi, inmiddels het Panc Vink Zuidplas Top 12 toernooi, zijn in volle gang. Het zal opnieuw plaatsvinden in De Zespunt aan de Molenlaan in Moordrecht.

Als deelnemer aan de invitatiegroep hebben toegezegd: titelverdediger Dirk Hoogland en voorts van SVN Rob Hoogland, van De IJssel: Jan Evengroen, Pim te Lintelo en Leon Jacobse, van Moerkapelle: Jesse van Elteren, Gerard van Ommeren en Wouter Vroegindewij. Ook de winnaar van de kandidatengroep Hans Ranft is hier van de partij en als gastspelers Bernard Evengren en Sander Blok. Deelname van veelvuldig winnaar Henk-Jan Evengroen is nog niet zeker.

Aan de wedstrijdleiders van de naburige zuidplasverenigingen is verzocht deelnemers te selecteren voor de kandidatengroep en de teamvierkamp. Deelname aan de kandidatengroep is inmiddels al toegezegd door Wim Hennink (WSV Internos), Arno Luinenburg (Moerkapelle) en Arie Macdaniel, Wim Mulder, Nick McPherson en Neal Twigt van De IJssel.. Daarnaast is ook weer plaats ingeruimd voor de Vinkgroep, de vertegenwoordigers van sponsor Bouwbedrijf Frans Vink & Zn.

De invitatiegroep en kandidatengroep starten om 10.30 uur en de Vinkgroep en verenigingsvierkamp om 13.15 uur. (Aad)

doorgeefschaak 2024

Bij De IJssel stond op 8 april het jaarlijkse doorgeefschaaktoernooi weer op het programma. Het zevende sinds de eerste editie in 2016. Een toernooivorm waar niet iedere schaker naar uitkijkt, maar wel specifieke liefhebbers kent. Om die reden kozen de organisatoren daarom voor een brede publiciteit. Het bleef echter bij een enkele gast.

Volgens internet encyclopedie Wikipedia is doorgeefschaak *een variant op het schaken, waarbij twee teams van elk twee personen het tegen elkaar opnemen in twee gelijktijdig gespeelde schaakpartijen op naast elkaar geplaatste borden. Elk team heeft aan het ene bord wit en aan het andere bord zwart. Wie een stuk of pion van de tegenstander slaat, geeft dat door aan zijn of haar medespeler. Deze mag dan op een zelfgekozen moment een van de doorgegeven stukken of pionnen op het eigen bord plaatsen in plaats van een normale zet te doen. Aangezien de ontvangen stukken van de eigen kleur zijn (wie met wit speelt, heeft een medespeler die met zwart speelt en dus witte stukken slaat), kan*

men zo de eigen actieve strijdmacht op het bord versterken. Ook geeft dit een extra mogelijkheid om schaak op te heffen, namelijk door het tussenplaatsen van een doorgegeven stuk of pion'.

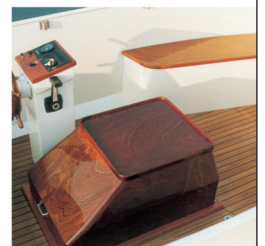
Het is een Nederlandse vinding waarvoor in 1973 de regels werden vastge-

steld. Op 19 mei dat jaar vond het eerste doorgeefschaaktoernooi plaats. Het eerste nationale kampioenschap was in 1974 in Leiden (Leidse Jeugd Sociëteit) en werd gewonnen door het duo Charles Kuijpers/Ruud Dobbelaar. Tot 1990 werd het jaarlijks georganiseerd maar daarna verdween het met tussenpozen van de agenda. Na 2019 is het waarschijnlijk niet meer gehouden. Het laatst vermelde kampioenschap dateert van 2019.

Een variant op het schaken dus, geen echt schaken. Dat vond de bekende Nederlandse grootmeester en meervoudig nationaalkampioen Donner (1927-1988) ook. Hij schreef in het blad Schaakbulletin nr 66 (mei 1973) naar aanleiding van het eerste toernooi: *"Ik ontvang zo juist een door de heer (?) R. Dobbelaar (nomen est omen!) ondertekend schrijven, waarin ik in kennis gesteld word van een z.g. "doorgeefschaak"-toernooi. De welvoegelijkheid verbiedt mij nader in te gaan op de tegennatuurlijke ontucht, die in dit schrijven wordt voorgesteld. Maar ik richt hierbij een vlammend protest tegen deze weergalozes schending van alles wat tussen fatsoenlijke scha-*

DOUBLE COAT

Dubbel UV

DOUBLE COAT DUBBEL UV

geeft meer glans, meer bescherming en een hoger rendement. Gebruik Double Coat Dubbel UV wanneer hout een vernis met hoge glans en duurzame bescherming vraagt. De uitstekende applicatie eigenschappen van Double Coat Dubbel UV leiden direct tot een professioneel resultaat.

kers gebruikelijk is en ik doe een dringend beroep op alle mensen van goede wille zich met kracht te verzetten tegen deze alle normen vertrappende horde. Van de bond eis ik, deze ontaarden voor het leven van alle echte schaakactiviteiten uit te sluiten en de heer R. Dobbelaar in het openbaar te vierendelen. Opdat ons nobele spel niet verder bezoedeld worde en de erfenis der vaderen onverkort en onverkracht aan de kinderen worde doorgegeven. J.H. Donner, Grootmeester in het schaakspel".

In het volgende nummer kwam daarop onder andere een reactie van wedstrijdler Schuering. "Het is een taal ander spel. Het spel, dat meer mogelijkheden biedt en dus moeilijker is dan het gewone schaakspel, wordt met name bij de jeugd steeds meer populair. Als men doorgeefschak voor het eerst speelt, heeft men wel de indruk, dat de geluksfactor een grote rol speelt. Als men echter tien á twintig keer gespeeld heeft, bemerkt men echter de strategische principes, die achter het spel schuilen en ontdekt men, dat het geluk vrijwel geen rol

meer speelt."

Donner was niet de enige die het niets vond. In de Provinciale Zeeuwse Courant schreef denksportmedewerker Cor Jansen in 1980: "De laatste jaren is in de schaakwereld een fenomeen opgedoken dat het schaken ernstig in diskrediet brengt en de dammers die met geringschatting over schaken spreken, zeer in de kaart speelt. Het onwaardige gedoe, dat iedere rechtgeaarde schaker met afkeer zou moeten vervullen is het zogenaamde 'doorgeefschak'. Schakers, die de eenzaamheid van het individuele spel niet meer kunnen verdragen, hebben dit nieuwe spel bedacht. Ze hebben de spelregels van het koninklijke spel op vernederende wijze verminkt en de waardigheid van het spel op ontoelaatbare wijze aangetast. Bij doorgeefschak wordt, o schande, veel gelachen en gepraat. Het lijkt warempel wel klaverjassen. Maar ach, waarom zou men zich druk maken over de onbenulligen, die een eeuwenoud spel onwaardig zijn. Gun hun toch hun platvloerse bezigheid. Accoord! Een mens moet nu eenmaal weten te

geven en te nemen, maar wel absoluut ontoelaatbaar is, dat officiële schaakinstaties zich met dit wangedrocht inlaten. Bij doorgeefschaktoernooien (bah!) is men behulpzaam bij de organisatie. Ja, men heeft zelfs de euvele moed gehad die toernooien te subsidiëren. Dat gaat te ver!! Geen man en geen cent voor dit serpent."

Bij De IJssel werd het in het seizoen 2015/16 geïntroduceerd door Hans Lodeweges. Met uitzondering van de coronajaren werd het jaarlijks gehouden, in totaal nu zeven maal. Deze editie telde twaalf deelnemers die door de organisatoren, Hans Verduijn en Nick McPherson, werden gekoppeld tot duo's van ongeveer gelijke sterkte. Na vijf ronden met partijtjes met tien minuten bedenktijd ging de eerste plaats met een halve punt voorsprong naar Neal Twigt, ook in voorgaande edities al bij de winnaars, nu samen met Aad van der Meer. Gelijk geëindigd met een halve achterstand op de tweede plaats Jan en Marijn Blok en Nick McPherson met Nanne Uitenbroek. (Aad)

De eindstand:

	1	2	3	4	5	6	tot
1 Neal Twigt /Aad vd Meer	x	2	1½	1	0	2	6½
2 Jan en Marijn Blok	0	x	1	2	1	2	6
Nick McPherson/Nanne Uitenbroek	½	1	x	2	2	½	6
4 Aad vd Berg/Sjaak in 't Veld	1	0	0	x	2	2	5
5 Wim Mulder/Teus Boere	2	1	0	0	x	1	4
6 Frank Visser/Peter Vink	0	0	1½	0	1	x	2½

De winnaars (r) tegen de (gedeelde) nummer twee.

achtmaal de ijssel verspeelt kans op kampioenschap

Na de ongelukkige degradatie vorig seizoen was de verwachting dat dit van korte duur zou zijn. Verhindering van teamleden en een slimme tactiek van de tegenstander leidden echter tot verlies tegen de grootste concurrent. In de voorlaatste ronde echter een nieuwe kans toen de koploper onverwacht verloor. Die kans werd echter niet benut. Hieronder het wel en wee uit rondes 4, 5 en 6.

verlies in duel tegen mede-koploper pionier 2

Op papier zou De IJssel met bijna 100 ratingpunten meer de favoriet moeten

zijn, maar dat konden we op 8 februari niet waar maken, aldus teamleider Frank Visser. Vanwege afwezigheid van enkele vaste teamleden kostte het veel moeite om een achtmaal op de been te brengen, waarbij hulde aan Frank van de Pavoordt die een wagen vol wist te krijgen en zodoende nog wat extra kilometers reed, terwijl de locatie Hellevoetsluis al behoorlijk ver weg was.

[De Pionier had voor een tactische opstelling gekozen, zo bleek achteraf. De teamleden die de eerste drie rondes aan de laatste borden speelden (en ook de laagste rating hadden) speelden nu op bord 1 en 3. Beiden verlo-

ren van de toppers van De IJssel, maar het waren wel hun enige verliespartijen! (Aad)]

Neal was het snelste klaar. In het vroege middenspel werd hij ingesnoerd door een zwarte looper die voor pion d2 stond. Daarmee had zijn looper op c1 geen enkele bewegingsruimte. Onder opoffering van de kwaliteit deed hij een bevrijdingspoging, waar zijn tegenstander niet van onder de indruk was. Met nog een simpele penning enkele zetten later verloor hij ook nog eens een stuk: 1-0. Gerard had een redelijk gelijk opgaande opening, waarbij mij niet duidelijk was waar pion a6 gebleven was. Hij stond in het middenspel een pion in de min. Zou overkomelijk hebben kunnen zijn, maar door veel aandacht op een aanval te richten die er gewoon niet in zat, stond met alle zware stukken op het bord een pion op promoveren voor zijn tegenstander zonder enige tegenkans: 2-0. Aad was als derde speler klaar. Op zet 28 stond voor wit de koning nog op de onderste rij en Aad had zijn hele onderste rij leeg geveegd. Terwijl er nog flink wat materiaal op het bord stond was de stelling dus lekker in elkaar geschoven. Nadat alle stukken er vanaf gingen met een paard voor zijn tegenstander tegen een (zwakke) looper voor Aad met ieder vijf pionnen werd de vrede getekend: 2,5-0,5. Marnix verloor vroeg in het middenspel een pion en hoewel het een lange partij werd lukte het hem nergens om de kansen te keren. Met alleen dames en ieder een reeks pionnen wist zijn tegenstander een pion naar de overkant te loodsen: 3,5-0,5. Frank Visser wist het eerste punt binnen te hengelen. Na de zetreks e4-e5, Pf3-Pc6, Lc4 – Pf6, Pg5 – d5, ed5: - Pe7 (slecht) is doorschuiven van pion d5 naar d6 al simpel pionwinst gezien de dreiging op f7. Evenwel ging hij in de fout door de volgorde verkeerd te doen: hij speelde Pf7 en Kf7: Alleen levert d6 schak de riposte Pe7 naar d5 op en stond hij in principe gewoon verloren met een stuk tegen een pion achter. Na rustig ontwikkelen en met wat niet al te dreigende penningen in de stelling sloeg mijn tegenstander bij zet 17 onnodig verkeerd af: inlevering van een volle toren en enkele zetten later opgave: 3,5-1,5. Bij debutant Nanne wat spektakel. Met een vloot van pionnen voor sprong vergat hij even de veiligheid van zijn koning. Daar maakte zijn tegenstandster gebruik van en zij wist

vink

BOUWBEDRIJF FRANS VINK & ZONEN B.V.

Tel: 0182 373044
www.vinkbedrijven.nl

zetherhaling (er zat ook een niet al te moeilijk te vinden mat in) af te dwingen: 4-2. De klok tikte inmiddels 23 uur aan. Leen had lang gemanoeuvreerd, stond in het middenspel wel aardig, maar met een binnendringend paard was hij blij (en, volgens het Pionier verslag, zijn tegenstander ook) met re-

mise: 4,5 – 2,5. Tot slot Frank (vd P), die een prima partij speelde. Ergens in het vroege middenspel wist hij een zwakke pion op d6 bij zijn tegenstander te creëren. Geduldig spelend en zwart langzaam terugdringend op eigen helft wist hij overtuigend terrein te veroveren, waarbij zijn tegenstan-

der, de nestor van het gezelschap, eigenlijk nog 10 zetten te lang door-speelde: de eindstand met 4,5 – 3,5. En dat betekende dat de koppositie in de 3e klasse naar De Pionier ging. (Frank V/Aad)

Het team van De IJssel (l) achter de borden in Hellevoetsluis. (foto De Pionier)

<i>De Pionier 2</i>	1704	-	<i>De IJssel 1</i>	1765	4½	-	3½
Ivan Jansen	1494	-	Frank Visser	1877	0	-	1
Alex van Wieringen	1819	-	Gerard van der Wouden	1792	1	-	0
Leo Stelloo	1619	-	Frank van de Pavoordt	1887	0	-	1
Fred van Wieringen	1800	-	Leen Boonstra	1752	½	-	½
Martijn van Dam	1773	-	Marnix Kasbergen	0	1	-	0
Michiel Landman	1706	-	Aad van der Meer	1649	½	-	½
Mauriys Leentvaar	1709	-	Neal Twigt	1748	1	-	0
Sheila de Jonge-Spierings	1675	-	Nanne Uitenbroek	1653	½	-	½

ondanks stevig verzet toch ruime winst tegen barendrecht/ijsselmonde 3

De wedstrijd tegen de nummer laatst op 11 maart mocht geen probleem zijn, was de mening vooraf. In de voorgaande speelronde hadden zij hun eerste competitiepunt binnengehaald tegen nummer voorlaatst. Aanvankelijk leek het inderdaad geen probleem. Na een uur spelen zowel bij Marnix, Nick en Frans een pion in de plus. Aad moest in de verdediging tegen een gevaarlijke koningsaanval. Op de overige borden ging het gelijk op. Bij de drie plus borden ging het voorts al maar

beter. Marnix haalde met een mooie combinatie de eerste winst binnen. Al snel volgden ook Nick en Frans en stond het 3-0. Inmiddels had de voor Gerard van der Wouden ingevallen Teus, sinds lange tijd weer eens actief in een RSB wedstrijd, een stuk cadeau gedaan. Dat zag er niet zo gunstig uit. Ook Crelis ging in de fout met het presentje van de h-pion voor zijn gerokeerde koningsstelling. Bij Frank aan bord twee een minimaal voordeeltje van een plus (dubbel)pion. Aad had de koningsaanval weten te pareren en zag vervolgens zijn remiseaanbod aangenomen en dus 3½-½. Bij Crelis

ging het compleet mis. De verzwakte koningsstelling werd belaagd door een opmarcherende h-pion. Die kon uiteindelijk niet meer worden gestopt, punt voor de tegenstanders, 3½-1½. Het halve wedstrijdpoint werd binnengehaald door Teus. Een actieve koning zorgde voor actief tegenspel en aldus voor compensatie van het stukverlies. Goed genoeg voor remise en een 4-2 stand. Aan de twee topborden ging het moeizaam. De tegenstanders weerden zich aanvankelijk uitstekend maar na circa drie uur spelen gingen ook zij ten onder en werd het alsnog een ruime 6-2 overwinning voor De IJssel. (Aad)

<i>De IJssel</i>	1762	-	<i>Barendrecht/IJsselmonde 3</i>	1624	6	-	2
Frank Visser	1877	-	Herman Oomens	1685	1	-	0
Frank van de Pavoordt	1887	-	Raoul Linzey	0	1	-	0
Crelis Molenaar	1811	-	Wim Heinen	1679	0	-	1
Marnix Kasbergen	0	-	Arjo van Dijk	1535	1	-	0
Nick McPherson	1811	-	Bert Broerse	1637	1	-	0
Aad van der Meer	1649	-	Hans Kleinloog	1636	½	-	½
Teus Boere	1632	-	Ab Kruijt	1557	½	-	½
Frans Dubois	1664	-	Günther van Riet	1620	1	-	0

promotiekans verspeelt door verlies tegen onesimus 3

In de voorlaatste ronde kreeg het team van De IJssel op 11 april onverwacht een nieuwe kans op de eerste plaats na onverwacht verlies van de koploper. Een krappe overwinning zou voldoende geweest zijn voor een plus van 2½ bordpunten in de slotronde. Opnieuw echter veel veranderingen en het kostte de teamleider grote moeite om vervanging te vinden en uiteindelijk was het deze keer zelfs niet mogelijk om met een compleet achttal aan te treden. Wel zeven dankzij Frank van de Pavoordt die na een rondrit door de regio een volle auto afleverde. Bord 2 bleef leeg en de wedstrijd startte dus met een 1-0 achterstand. Hieronder het verslag van teamleider Frank Visser.

Al snel donkere wolken bij Aad. Bij een eerste rondgang langs de borden zag ik dat hij met een stuk minder speelde met slechts één pion. als compensatie. Een slordigheid in de opening bleek later. Daarna nog vele zetten gespeeld, maar zijn tegenstander maakte geen fouten en om 21.30 uur. stond het 2-0. Eenzelfde soort scenario bij Frank (vd P). Daar was wel sprake van duidelijk stellingsvoordeel. Zijn tegenstander had zich op de onderste drie rijen teruggetrokken en alle centrumvelden waren voor wit. Toen zwarts paard op c6 werd aangevallen had hij zijn paard moeten terugtrekken, maar besloot voorwaarts naar e5 te springen.

Daarna was er echter geen terugweg

meer en Frank won simpel het paard tegen een pion. Dat voordeel liet hij niet meer glijpen en dus 1- 2. Ikzelf was de volgende die klaar was. Met wit had ik in het begin van het middenspel wat stellingsvoordeel, maar met opstoot van een centrumpion wist zwart onder afruil van e.e.a. een gelijke stelling te bereiken. Even probeerde ik nog ijzer met handen te breken, maar bijtijds realiseerde ik me dat zulks ook verkeerd kan aflopen. Het remiseaanbod bij zet 28 van mijn tegenstander accepteerde ik, stand 2,5-1,5. Leen was met zwart onder de indruk van een vroege aanval op zijn koningsvleugel. Zodoende een keus voor de lange rokade wat we hem zelden zien doen. Het leverde wit een pion op. Die evenwel in het late middenspel werd teruggewonnen. Toen werd de vrede maar getekend: 3-2. Sjaak, door medische besognes lang afwezig geweest en voor het eerst weer van de partij, speelde met wit en kreeg een Konings-Indische verdediging tegenover zich. Het strijdverloop was zeer atypisch en ik zag nooit eerder dat zwart na deze opening een troef in handen kreeg in de vorm van een open c-lijn. Deze troef werd gelukkig niet uitgespeeld en toen Sjaak voorkwam dat zwart kon binnendringen met zware stukken bood zijn tegenstander remise aan. Afwijzen daarvan in mindere stelling - na overleg met de teamleider - leek dat niet verstandig, dus: 3,5-2,5.

Op de twee overige borden toen nog

interessante stellingen. Nanne met zwart was bezig de koningsstelling van zijn tegenstander open te rijten, met nauwelijks kans op overleving voor wit. Crelis, ook met zwart, daarentegen was de onderliggende partij. Het was eigenlijk een wonder dat hij niet ten onder ging aan een furieuze aanval van zijn tegenstander. Hij wist af te wikkelen naar een eindspel met twee pionnen in de min. Op dat punt had wit door een stuk te pennen alle stukken kunnen ruilen en zou het eindspel met louter pionnen simpel gewonnen zijn. Het liep anders. Bij Nanne kreeg de kwetsbare koning van wit kreeg toch nog goede bescherming van een paard, waarbij wits overige stukken buitenspel leken te staan. Het winstplan bleek evenwel niet zo simpel. Er werd van beide kanten veel tijd verbruikt. In tijdnood en een spannende stelling en kansen die inmiddels gekeerd waren offerde Nanne een toren die zetherhaling en dus remise opleverde. Crelis wist het eindspel met ieder een stuk en een toren voort te zetten en in leven te blijven. Door een fout van zijn tegenstander stond vervolgens een eind spel van ieder een toren en drie pionnen tegen twee op het bord, dat theoretisch remise was. Dat wilde wit wel nog laten bewijzen maar veranderde niets aan de uitkomst.

Zo verloren we dus nipt , 4,5 -3,5, met maar twee partijen waar een beslissing viel en vijf remises.

Onesimus 3	1721	-	De IJssel 1	1765	4½	-	3½
Dominique Taapken	1723	-	Frank Visser	1877	½	-	½
Jimmy Roshania	1716	-	NO	0	0	-	1 R
Lorenzo Philipsen	1709	-	Frank vd Pavoordt	1887	0	-	1
Roderic Cornelissen	1762	-	Crelis Molenaar	1811	½	-	½
Willem van Randwijk	1683	-	Sjaak in 't Veld	1729	½	-	½
Ap Willeboordse	1769	-	Leen Boonstra	1752	½	-	½
Jacques Goud	1748	-	Aad vd Meer	1649	1	-	0
Martin Schouten	1657	-	Nanne Uitenbroek	1653	½	-	½

stand 3e klasse na de 6e speelronde

teams	rating	MP	BP	1	2	3	4	5	6	7	8
1 De Pionier 2	1699	10	28.5	x	2½	5	4½	5½	5	6	
2 Sliedrecht 2	1704	9	28.5	5½	x	4	2½	5	4½		7
3 Onesimus 3	1724	9	26.5	3	4	x	4½		5	4½	5½
4 De IJssel 1	1768	8	30	3½	5½	3½	x	5½		6	6
5 Spijkenisse 2	1659	6	22.5	2½	3		2½	x	4½	5	5
6 CSV 3	1643	4	24	3	3½	3		3½	x	4½	6½
7 Fianchetto 3	1678	1	18	2		3½	2	3	3½	x	4
8 Barendr./IJsselm. 3	1627	1	14		1	2½	2	3	1½	4	x

de zilveren dame, toernooi-inzet sinds 1965

'Jarenlange strijd om een Dame', aldus de titel in de jubileumeditie 'De IJssel 50 jaar'. Die strijd startte in het seizoen 1965/66 met de eerste editie van het Toernooi om De Zilveren Dame. Inmiddels zijn we toe aan de 59e editie. Het eerste toernooi vond plaats in het seizoen 1965/66. Omdat het aantal leden in de beginjaren beperkt was, was de competitie snel gespeeld. Bovendien was lang niet altijd iedereen aanwezig. Om daarin wat variatie aan te brengen en de spelers zonder tegenstander, waar mogelijk, toch nog te kunnen laten schaken, werd in 1965 een extra, flexibel af te wikkelen com-

petitie bedacht met als inzet de 'Zilveren Dame'. Jan Speelmans, de toenmalige secretaris: 'Voor dat doel heeft de dame van mijn schaakspel model gestaan. Deze is naar medelid Wim de Meijer gebracht en aldaar machinaal in brons nagemaakt. Een ander lid, Harold Conradi, heeft die laten verchromen, zodat die als wisselprijs dienst kon doen. De gemaakte kosten zijn door hen aan de club geschonken.' Wie de trofee tweemaal achter elkaar wist te winnen zou de definitieve eigenaar worden. Dat was al snel het geval na de winst van de toen sterkste schaker Harold Conradi in zowel 1968

als 1969. De winnaar besloot echter de dame opnieuw ter beschikking te stellen. Tijdens de jaarvergadering op 26 augustus 1974 werd besloten dat de Zilveren Dame trofee voortaan zou voortbestaan als permanente wisselprijs.

De toernooiformule werd regelmatig aangepast en het karakter 'bekertoernooi' verdween. Vanaf 2009/10 kwam er zelfs een afzonderlijk bekertoernooi (het KO-bekertoernooi). De huidige toernooiformule met minimatches bestaande uit drie partijen met verschillende bedentijden en puntenwaardering dateert uit het seizoen 2002/03.

12 deelnemers wonnen het toernooi meer dan eenmaal:

- Jan en Henk-Jan Evengroen	8x
- Gerard van Ommeren	5x
- Ronald Mandersloot	4x
- Harry Conradi, Arend Nieuwstraten, Frank Visser	3x
- Aad en Mick vd Berg, Ben van Geffen, Pim te Lintelo, Anton Reijngoudt,	2x

Het toernooi kent vanaf 1978 ook een troostprijs als stimulans voor de minder goede schakers. Dat laatste was niet altijd het geval. De toernooiformule speelde daarbij een belangrijke rol. De laatste jaren is er een ratinggrens van maximaal 1500/1525. Aanvankelijk was die troostprijs 'de koperen pion', maar werd later 'de hoekveldtrofee'. Een koperen pion was in de begin jaren van De IJssel ook de beloning voor degene die op de Moordrechtse Luilakmarkt een lid van de schaakvereniging wist te kloppen. In 1984 stelde clublid Ko Scheepers de huidige Hoekveldtrofee hiervoor beschikbaar.

Meervoudige winnaars van deze troostprijs: Ad Multem (4x) en Leen Boonstra, Arie Macdaniel sr, Sjaak in 't Veld en Nieuwerkerker Henk Vis (3x)..

De deelname is uiteraard sterk afhankelijk van het ledenverloop bij De IJssel. Vanaf 1986/87 werd het toernooi echter ook toegankelijk voor niet-leden. In de publiciteit werd de aandacht daarbij vooral gericht op schaakliefhebbers in Moordrecht en de Zuidplas regio. Het bleek een prima manier om kennis te maken met De IJssel. Maar ook toppers van de andere Zuidplas verenigingen behoorden tot de deelnemers. Diverse deelnemers kwamen via deze weg op de ledenlijst bij De IJssel. Van 1987 tot 2020 bedroeg de deelname, op enkele uitzonderingen na, vrijwel steeds tussen 30 en 40 deelnemers. Het meest succesvolle toernooi was de 49e editie in 2013/14 het seizoen van het 50 jarig jubileum, het toernooi met 'de gouden rand'. Extra wervingsacties o.a. bij oud-leden zorgden voor 44 deelnemers waaronder 17 gasten.

het toernooi om de zilveren dame 2023/24

De **eerste ronde** van het 59e toernooi om de Zilveren Dame startte traditiegetrouw met de duels tussen de bovenste en onderste helft van de deelnemers gerangschikt naar sterkte (KNSB rating). Een ronde met de nodige 'kat en muis' wedstrijden dus. Dat werd enigszins doorkruist door de verhindering van een aantal deelnemers en een uitgesteld duel. Verrassingen in de vorm van overwinningen voor de 'muizen' waren er ditmaal niet. Wel een bijna zege van Peter Vink die Leen Boonstra in de uurpartij verraste en met 5-4 verloor. Driemaal werd het 7-2 door remises in de uurpartij maar verlies bij het snel-

lere werk, de partijen met respectievelijk 20 en 5 minuten bedentijd voor ieder. Ergo een 7-2 nederlaag voor Aad van den Berg tegen Crelis Moleenaar, Aad van der Meer tegen Mick van den Berg en Frans Dubois tegen Wim Mulder. Driemaal ook werd het 9-0. Dat was het geval bij Frank van de Pavoordt tegen Gerard van der Wouden, Frank Visser tegen Jan Blok, Nick McPherson tegen Hans Verduijn en gastspeler Rik Wortman tegen Teus Boere.

Vanaf de **tweede ronde** worden de wedstrijden zoveel mogelijk vastgesteld conform de ranglijst. Dat betekende gelijk een duel tussen twee kanshebbers op de eindzege, Frank van de Pavoordt en Frank Visser. In de

uurpartij verspeelde Frank (vd P) een pion. Dat bleek niet fataal, want na afwikkeling ontstond een dame eindspel met wederzijds een handvol pionnen dat remise werd gegeven. In de rapidpartij aanvankelijk ruim overwicht voor Frank (vd P), maar een cruciale fout resulteerde in mat door Frank (V.). Bij het snelschaken koos Frank (vd P) voor het scherpe koningsgambiet. Een goede keus want het leidde tot een snelle nederlaag van Visser. Een 5-4 eindresultaat derhalve en dat houdt de spanning er voorlopig in. Zij werden nu voorbijgestreefd door Nick McPherson na een, volgens Nick, wat geflatteerde 7-2 winst tegen Wim Mulder. De weinig aanwezige Mick van den Berg bleek het schaken niet verleerd. Tegen Crelis

Molenaar werd het tweemaal remise en winst bij het snelschaak, 5½-3½ dus. Rik Wortman ontsnapte aan een 9-0 nederlaag. Tegenstander Gerard van der Wouden 'vergat' de aangeboden dame te incasseren en verloor de uurpartij. Wel winst voor hem in beide andere partijen, 5-4 winst derhalve.

Pxd1? Niet gespeeld!

Peter Vink kon ditmaal zijn stunt uit de eerste ronde niet herhalen. Tegenstander Aad van den Berg kreeg veel cadeautjes en profiteerde met een 9-0 zege. Titelverdediger Sjaak in 't Veld speelde vanwege zijn ziekteperiode pas zijn tweede partij van dit seizoen. De uurpartij werd nog remise, maar de twee andere partijen gingen naar tegenstander Neal Twigt, eindstand 7-2.

Het zelfde resultaat bij Hans Verduijn tegen Teus Boere. Bij Aad van der Meer tegen Frans Dubois was de winst bij het snelschaak beslissend voor de 5½-3½ zege van Aad. Een 5-4 zege was er voor Jan Blok die wel de uurpartij tegen Nanne Uitenbroek verloor maar in beide anderen aan het langste eind trok.

In de **derde ronde** zegevierde Nick McPherson met een 7,5-1,5 winst tegen Frank Visser en pakte daardoor met 5 punten voorsprong op Rik Wortman, die Frank van de Pavoot met 5,5-3,5 afroefde, de koppositie. Vrijwel gelijk met hem Neal Twigt met een opvallende score tegen Crelis Molenaar, 9-0. Ook Nanne Uitenbroek haalde flink uit. Hij verloor tegen Peter Vink allee het snelschaak, 7-2 dus. Bij Aad van der Meer tegen Leen Boonstra was na tweemaal remise de winst van de rapidpartij door Aad beslissend voor een 6-3 uitslag. Wim Mulder verloor van Mick van den Berg de uurpartij, maar won vervolgens na tweemaal winst toch met 5-4. Ook Teus Boere won tegen Sjaak in 't Veld de uurpartij met vervolgens remise bij het snelschaak zegevierde hij ook hij met 5-4. Vier duels in de **vierde ronde** eindigden met de maximale score. Dat was ook het geval bij de nummers één tot

en met vier op de ranglijst. Een 9-0 voor Nick McPherson tegen Rik Wortman en voor Neal Twigt tegen Mick van den Berg. Na vier rondes heeft Nick nu een fikse voorsprong van 5½ punten op de nieuwe nummer twee, Neal Twigt. Weer terug in de kopgroep Frank Visser na een honderd procent score tegen Aad van der Meer. De vierde 9-0 was voor titelverdediger Sjaak in 't Veld tegen Hans Verduijn. Goede resultaten waren er ook voor Frank van de Pavoot tegen Wim Mulder en Aad van den Berg tegen Nanne Uitenbroek. Voor beiden alleen averij bij de rapidpartij. Bij Aad werd die remise en bij Frank ging de winst naar Wim. De spannendste tweekamp was die van Crelis Molenaar tegen Leen Boonstra. Winst van de uurpartij voor Crelis en van de rapidpartij door Leen. Het snelschaak werd remise en dus won Crelis met 5-4.

Vanwege een ongelijk aantal deelnemers een dubbelronde driekamp met voor elke partij een bedenktijd van 15 minuten tussen Jan Blok, Teus Boere en Frans Dubois. Met tweemaal winst en tweemaal remise verdiende Jan 6,8 punten. Voor Frans en Teus elk drie remises, goed voor 3,4 punten.

Stand na de 4e ronde:

	rating	60	20	5	afw	Totaal
			min	min	min	
1 Nick McPherson	1700*	16	10,5	6		32,5
2 Neal Twigt	1545	10	9	6	2	27,0
3 Frank Visser	1783	10	10,5	4		24,5
4 Frank vd Pavoot	1738	10	4,5	8		22,5
5 Aad vd Berg **	1462	8	4,5	6	2	20,5
6 Rik Wortman	1585	12	4,5	2		18,5
7 Sjaak in 't Veld	1549	6	6	3	2	17,0
8 Wim Mulder	1707	2	9	6		17,0
9 Mick vd Berg	1689	8	4,5	4		16,5
10 Crelis Molenaar	1715	8	4,5	3		15,5
11 Nanne Uitenbroek **	1421	8	4,5	0	2	14,5
12 Leen Boonstra	1584	2	6	4	2	14,0
13 Jan Blok**	1517	0	9,8	2	2	13,8
14 Aad vd Meer **	1397	6	4,5	3		13,5
15 Frans Dubois **	1435	4	4,9	0	2	10,8
16 Teus Boere **	1391	6	3,4	1		10,4
17 Gerard vd Wouden	1666	0	3	2	4	9,0
18 Hans Verduijn**	1422	2	3	2	2	9,0
19 Peter Vink **	1200*	4	0	2	2	8,0

Volgorde bij gelijk aantal punten obv score in respectievelijk 60, 20 en 5 minuten partijen. De ratings betreffen nog de oude ratings van voor 1 maart 2024. * = geschatte rating, ** = gegadigden Hoekveldtrofee (rating<1525).

(Aad)

Koploper

uit de media

In de schaakwereld is opnieuw ophef ontstaan over vermeend vals spel. Chinees kampioen Yan Chenglong zou tijdens zijn partijen signalen via een seksspeeltje hebben gekregen. Yan is ook voor een jaar geschorst omdat hij in een hotelbadkuip poepte. De 48-jarige Yan kroonde zich maandag tot nationaal kampioen Xiangqi (Chinees schaken), maar bij de festiviteiten na afloop ging het mis. Yan deed onder invloed van alcohol voor de ogen van meerdere aanwezigen zijn behoefte in een badkuip. Dat leverde hem een officiële aanklacht op wegens het verstoren van de openbare orde en "het tonen van extreem slecht karakter". Ook besloot de Chinese Xiangqi-federatie Yans titel af te nemen en zijn prijzengeld in beslag te nemen. Yan werd bovendien voor een jaar geschorst. Ook is de federatie een onderzoek gestart naar vermeend vals spel door middel van het gebruik van anale kralen. Kort na zijn overwinning ontstonden geruchten dat Yan anale kralen zou hebben gebruikt tijdens zijn partij.

Via deze kraal zou Yan informatie over de beste zetten hebben gekregen. Een computer zou hem in de vorm van trillingen hebben geadviseerd. "Maar voorlopig hebben we die beschuldigingen nog niet kunnen bewijzen", stelt de schaakfederatie. (NU.nl, 27/12/2023)

Net als b.v. de FIFA heeft de wereldschaakbond FIDE lange tijd te maken gehad met malafide presidenten (pun intended). Eigenlijk begon de ellende met Max Euwe. Niet dat hij van 1970 tot 1978 zo'n slechte president was, integendeel, dankzij zijn inspanningen breidde het aantal lidstaten flink uit. Op zich goed, maar het had een nadeel: de FIDE hanteert het principe 'één land, één stem' en stemmen van kleine lidstaten bleken makkelijk te koop. Na de onkreukbare IJslander Olafsson (1978-1982) greep zo de Filipijn Campomanes (een vriend van dictator Marcos) dertien jaar de macht. De opvolger (1995-2018) was helaas niet beter: Iljoemzjinov, de gekke dictator van Kalmukkie. De schaakwereld was dus opgelucht dat in 2018 met de Rus Dvorkovich er eindelijk een capabele president kwam. Goed, hij had nauwe banden met het Kremlin en was vicepremier van Rusland geweest, maar dat was toen nog niet zo'n groot bezwaar. Bovendien werd er een limiet ingesteld van twee termijnen voor de president, waarmee zijn eigen verkiezingsbelofte werd ingelost. De herverkiezing in 2022 was omstreven vanwege de oorlog, maar goed, het zou (ook naar eigen zeggen) de laatste termijn van de Rus worden. Maar het bleek naïef om dat te geloven. Want wat gebeurde er op het laatste FIDE-congres? Met 108 stemmen voor en 27 stemmen tegen werd de betreffende limiet verwijderd omdat Dvorkovich het zo goed zou doen. Kremlintactieken zijn het. (*Rein-derman, HDC Media 25/1*)

Tegen het eind van de voorlaatste ronde van het Tatatoernooi, leek het of de Indiër Gukesh (17) de beste kans had om toernooiwinnaar te worden. Hij stond gewonnen tegen zijn landgenoot Praggnanandhaa (18). Hij had weinig tijd over, ongeveer tien seconden voor zijn veertigste zet, de laatste zet voor de eerste tijdcontrole, maar bijna iedere redelijke zet was goed op dat moment – Gukesh kon het nauwelijks verprutsen. Het gebeurde toch. Gukesh deed een zet die op zichzelf sterk was, maar Pragg de gelegenheid gaf om met zijn eigen zet voor de derde keer dezelfde stelling op het bord te krijgen en daardoor remise op te eisen. Gukesh doet zijn zet en staat op. Heel even heeft hij het idee dat het karwei geklaard is, maar dan aarzelt hij en buigt hij zich over de tafel naar zijn notatiebiljet. Hij vermoedt dan al dat het mis is en ziet dat Pragg de klok stilzet en een wedstrijdleider wenkt om aan te geven welke zet hij wil doen om voor de derde keer dezelfde stelling op het bord te brengen. Het is remise. Als Gukesh gewonnen had, zou hij aan het begin van de laatste ronde een half punt voorsprong op de anderen hebben gehad. Maar nu was hij een van de vijf spelers die bovenaan stonden. Het kon bijna niet anders of er zou aan het eind van die laatste ronde een tiebreak van vluiggertjes komen. (*Hans Ree, Groene Amsterdammer, 2/2*)

Om kwart over zes begon het snelschaken, de barrage in Wijk aan Zee, nadat de spelers onder applaus de zaal in liepen. Abdusattorov ging onderuit tegen Yi en Giri vocht

pittige duels uit met Gukesh. Beiden wonnen een partij en in het derde duel leek Giri als bevroren. Hij keek even als een toerist in de verte en ging in een slechte stand door de vlag. De man die hem uit het kandidatentoernooi om de wereldtitel hield, was ook hier te sterk.

Wei Yi maakte zijn inhaalrace compleet met een knappe eindspelwinst tegen Gukesh. Het publiek klapte. Yi vertoonde eerst geen emoties en lachte daarna bescheiden en zwaaide met een handje naar de menigte. Hij zei 'very happy' te zijn met de zege. Giri nam zijn verlies kalm op en noemde het 'toevallig' dat hij voor de derde keer een barrage in Wijk aan Zee verloor: „Het is gewoon hoe schaken gaat. Bij voetbal heb je penalty's en bij ons heb je dit.” (*Noord-Hollands dagblad, Maarten Kolster 28/1*)

De spectaculaire barrage was een passend einde van een rumoerig TaTaSteelschaaktoernooi. Rumoerig was het natuurlijk door de komst van enfant terrible Hans Niemann. De onterecht van vals spel beschuldigde Amerikaan bleek na zijn grote woorden ('Wereldkampioen worden? I am sure.') een middenmotor in de b-groep. Het rumoer dat boven alle zetten uitsteeg was dat van de klimaatactivisten. Na meerdere protesten deze maand streken ze zondagmiddag neer bij de ingang van de schaakzaal. Je struikelde haast over het groepje op de stoep van De Moriaan. Meerdere potige beveiligers keken van een afstandje toe. De demonstranten wilden naar binnen voor een geluidloos protest. De organisatie wilde dat niet. Een man in lichtbruin jack kwam rond drie uur richting activiste Trees Lammers. Zijn waarschuwing: de schakers hadden last van het lawaai en overwogen aangifte. Lammers kon een lach niet onderdrukken. Net als haar collega-demonstranten. Dit was niks vergeleken met de aanrijding eerder in januari waarbij een Tata-medewerker op de Hilversumse mikte. Lammers heeft inmiddels aangifte gedaan van die confrontatie. Een pr-medewerker van het toernooi werd in de persruimte door een verslaggever voorgehouden dat het zowel binnen als buiten de zaal een spannende dag was voor de organisatie. De man wees zonder blikken of blozen naar een scherm met schaakstanden. „Spannend”, zei hij droog. Die houding is in lijn met wat de organisatie uitstraalt: het gaat hier over schaken en demonstraties worden het liefst genegeerd. De snerpande toeter die op de slotdag ook in de speelzaal te horen was, verstoorde die illusie. Topschakers speelden met oordoppen in als bescherming tegen de herrie. Wijk aan Zee, jarenlang een kalm toevluchtsoord voor bedaarde schakers, heeft de afgelopen weken een rumoerige nieuwe identiteit gevonden. (*Noord-Hollands dagblad, Maarten Kolster 28/1*)

Toernooirecteur Jeroen van den Berg: “Wat een toernooi! En wat een winnaar! Ik wil Wei Yi van harte feliciteren met de overwinning. Hij heeft een geweldig toernooi gespeeld en bleek in de tiebreak uiteindelijk de allerbeste. Prachtig om hem te kunnen

toevoegen aan onze lijst met winnaars. En hierbij is hij gelijk uitgenodigd om volgend jaar zijn titel te komen verdedigen.”

“Ik heb niet eerder meegemaakt dat er zo veel partijen in het toernooi winnend werden afgesloten”, gaat Van den Berg verder. “Normaal worden er veel meer remises overeen gekomen. Ook werd vaak met zwart gewonnen, wat normaal gesproken ook minder vaak voor komt. Het tekent de strijd lust van vooral de jonge talentvolle deelnemers. Het was een toernooi om nooit te vergeten.” (*Robert Klomp, Schakers Info, 1/2*)

Half februari vond het bijzondere Schaak 960 toernooi Weissenhaus in Duitsland plaats met de topspelers Carlsen, Caruana, Aronian, Ding Liren (de 'kings' genoemd) en Absussatorov, Gukesh, Firouzja en Keymer (de 'jacks').

Het is op poten gezet door de Duits/Amerikaanse mediatycoon en schaakliefhebber Jan Henric Buetner – die ervoor enthousiast werd gemaakt door Magnus Carlsen. De ondernemer uit Hamburg steekt er 2 miljoen euro in. Hij werkte in dienst van Springer Verlag en het mediaconglomeraat Bertelsmann en was in de jaren negentig betrokken bij het uitrollen van de Duitse en Europese tak van America Online. In de Verenigde Staten investeerde hij in een reeks internetbedrijven. In wat pompeuze bewoordingen prijst hij het evenement aan. 'Dit is de Champions League van de super, super grootmeesters'. Het prijzengeld bedraagt twee ton, de winnaar krijgt 60 duizend dollar. Hij nam zelf het initiatief. Buetner is naar eigen zeggen een matige schaker, maar ziet potentie in de sport. 'Maar belangrijker was z'n aankondiging dat Weissenhaus voorlopig jaarlijks blijft als Grand Slam Chess 960 toernooi (door de organisatoren aangekondigd als de 'Free style chess GOAT challenge), met meer prijzengeld, kwalificatierondes in diverse landen & de opzet van een aparte Elo-ranglijst (zoals dat al in correspondentieschaak bestaat en onder de FIDE ook voor snelschaak en rapid).

De meeste (huidige) deelnemers hebben zich inmiddels positief uitgelaten over het spelen van Chess 960 met klassieke bedenktijd; zelfs wereldkampioen Ding Liren en Gukesh – die hun hand er nog niet goed naar hebben staan.

Overigens zei Buetner dat er misschien nog wordt gekeken naar het uitsluiten van meer dan de nu nog overeind staande 958 beginposities – om oninteressante beginstellingen uit te sluiten, bijvoorbeeld omdat ze te véél lijken op de 'gewone' beginstelling van ons schaken. De standaard beginstelling van het 'gewone' schaak.

Het begon met een prachtig rapidtoernooi en vervolgens een knockout toernooi met klassieke lange bedenktijd, waarin de spelers in twee partijen – en eventuele tiebreaks – matchten met Wit en Zwart. Carlsen won de finale tegen Caruana met 1½-½. Het was allemaal live op internet te volgen met commentaar van onder andere GM Peter Leko, oud wereldkampioen Chess 960. (*Frans Hoynck, Schaaksite en Rob Golin, Volkskrant.nl, 15 en 16/2/24*)

Als ode aan de begin februari overleden 'Mister Candlelight' Jan van Veen vermeldde het AD op 14 februari Valentijnsgedichten van lezers. Daaronder ook deze bijdrage van Sjoerd Boreel over 'Schaken':

*Ik open
Zoek de weg in het midden
Daarna het paard en de bisschop
Om voor mij te strijden en bidden
Hij opent
Zet mijn pionnen onder druk
Je rokeert je koning
En pakt je eerste stuk
Het middenspel is begonnen
De koningin komt naar voren
Je zet me in een vork
En slaat zonder twijfel mijn toren
Ik kan nu alleen nog maar hopen op
Een stelling van remise of pat
Maar met de fonkel in je ogen weet
Ik al wat het gaat worden
Schaakmat*

'Nieuwe technologie niet altijd grote stap vooruit', de kop boven een artikel door Eric Sagan en Rens van der Voort, in de AD rubriek *Opinie* van 21/2. In 1770 bouwde Wolfgang von Kempelen de Mechanische Turk, een onverslaanbare schaakmachine. De machine, waarbij een pop van een Ottomaanse Turk met links een pijp rookte en met rechts mechanisch schaakte, reisde 84 jaar lang de wereld rond. Beroemdheden als Benjamin Franklin en Napoleon Bonaparte werden verslagen. Later bleek het een illusie. In de machine zat een mannetje. Een kleine grootmeester. En het platform van Amazon waarbij klikwerkers zich kunnen aanmelden om kunstmatige intelligentie te trainen, heet Mechanical Turk. En in 1997 kon grootmeester Gary Kasparov niet op tegen Deep Blue, de schaakcomputer van IBM. Tegenwoordig is de schaak-app op je telefoon krachtig genoeg om te wedijveren met een grootmeester. Dat computers iets beter kunnen dan mensen, maakt die activiteit niet waardeloos. In 2022 werd grootmeester Hans Niemann beschuldigd van vals spel in zijn partij tegen wereldkampioen Magnus Carlsen. Het hardnekkig gerucht was dat Hans Niemann via op afstand bestuurbare anaalkralen signalen kreeg van een handlanger. Nooit bewezen, maar het is een prachtig verhaal. In 250 jaar zijn we geëvolueerd van het mannetje in de machine naar het machientje in de man. Bovenstaand verhaal is exemplarisch voor een grotere ontwikkeling: mensen die meer samensmelten met hun technologie. Van wandelstok en bril, naar pacemakers, kunstknies en smartphones die niet meer uit de linkerhand weg te denken zijn en denkkracht die uitbesteed is aan een Large Language Model. De volgende, misschien meest heftige stap in de ontwikkeling is de Apple Vision Pro. In een recente video zien we een bestuurder van een Tesla Cybertruck met de Vision Pro op zijn hoofd, handgebaren makend. Apple heeft benadrukt dat de Vision Pro op een 'veilige manier' gebruikt moet worden. In de handleiding wordt expliciet gewaar-

schuwd tegen het gebruik ervan tijdens het besturen van een voertuig. Toch lijkt de headset, met zijn vermogen om virtuele inhoud te vermengen met de echte wereld, sommigen te verleiden tot avonturen die rechtstreeks uit Ready Player One lijken te komen. Men ziet gebruikers op openbare plaatsen zoals sportscholen, restaurants en metrostations verdiept in hun eigen mixed-realitywereld. Er is ook een video van iemand die, tijdens het oversteken van een straat, handgebaren maakt om zijn Vision Pro te besturen. De Vision Pro is niet alleen een product; het is een spiegel die ons laat reflecteren op onze relatie met technologie. Net zoals het mannetje in de Mechanische Turk en de grootmeester tegen Deep Blue, worden we geconfronteerd met de grenzen en mogelijkheden van onze eigen creaties. Het roept de vraag op: is dit werkelijk een stap vooruit? Resoneert deze nieuwe technologie met de menselijke ervaring of creëert het een nieuwe laag van vervreemding? Wat betekent het om mens te zijn in een wereld waar technologie steeds meer geïntegreerd is in ons leven? Als de Apple Vision Pro een succes wordt, krijgen we in ieder geval nieuwe antwoorden op deze vragen.

'Schakende 8-jarige kinderen die volwassen grootmeesters verslaan, hoe kan dat?' aldus Rens Went op NOS Sport.nl (27/2). De laatste maanden duiken her en der berichten op van piepjonge schakers die volwassen grootmeesters verslaan. Hoe kan dat? "Het is een opvallende trend. Kinderen worden op steeds jongere leeftijd steeds beter." Leonid Ivanovic is pas 8 jaar, 11 maanden en 7 dagen oud als hij begin dit jaar een Bulgaarse grootmeester verslaat. Nooit eerder is een grootmeester door zo'n jong kind verslagen, tot Ashwath Kaushik afgelopen dinsdag het record alweer aanscherpt. De jongen uit Singapore is 8 jaar, 6 maanden en 11 dagen oud bij zijn zege op een grootmeester uit Polen. En dat terwijl een 8-jarig meisje uit Engeland al langer de schaakwereld verbaast. Bodhana Sivanandan finishte het EK Blitzschaken half december tussen 555 volwassen deelnemers als 73ste, boven allerlei grootmeesters. In 2022 kroont de basis-scholier zich - dan 7 jaar oud - al tot Blitzkampioen bij de Britse vrouwen. "Een fenomeen", schrijft men in de schaakbulletins. "De volwassenheid in haar spel, werkelijk adembenemend." "In het algemeen is het zeker zo dat kinderen op steeds jongere leeftijd steeds sterker worden", vertelt Jeroen Bosch, technisch directeur van de Nederlandse schaakbond. "De computer heeft heel duidelijk invloed", duidt Bosch het succes van de schaakkindeken Ivanovic, Kaushik en Sivanandan. "Het is absoluut een sign of the times. Op internet is schaakinformatie en training steeds makkelijker verkrijgbaar, deels gratis ook. Vroeger, zeg 25 à 30 jaar geleden, zat de expertise bij schaaktrainers en in boeken." Schaakdatabases, programma's die allerlei gespeelde partijen opslaan, maken al twee, drie decennia een opmars. Daardoor kan

iedereen in de wereld dezelfde gespeelde partijen met een paar muisclicks vinden, terugkijken en analyseren. "Veel nuttige informatie waar iedereen van kan leren." Ook tover je in een oogwenk via een breed scala aan apps zo een digitaal schaakbord op je mobieltje. "Waar je vroeger fysiek naar een plek toe moest, naar een schaakclub waar je misschien maar één keer in de week partijen kon spelen, kun je nu op ieder moment van de dag online potjes spelen."

In zijn rubriek in de Groene Amsterdammer schreef Hans Ree op 1 maart over 'Een duivelspact in Moskou': 'Er is een foto waarop de president van de Russische schaakbond Andrej Filatov (52) en de jonge Russische topspeler Andrej Jesipenko (21) samen een contract tekenen. Je zou de jonge Jesipenko willen toeroepen: 'doe het niet!', maar dat zou te laat zijn, want het contract werd vorig jaar al getekend, op 20 juli, de datum die door de Verenigde Naties is uitgeroepen tot Internationale Schaakdag. Iets wat maar weinig mensen weten. De ceremonie vond plaats in Moskou, in de bibliotheek van het schaakmuseum van de Russische schaakbond. Vroeger kenden we die ruimte als de Centrale Schaakclub, het centrale heiligdom van de schaakwereld. In de kast achter de tafel van de contractanten zie ik behalve wat eeuwenoude boekbanden ook een portret van Michail Botvinnik (1911-1995), de aartsvader van het sovjet-schaak.

Ze tekenden een contract voor tien jaar, waarin de Russische schaakbond alle mogelijke financiële steun beloofde en de contractgrootmeester beloofde de bond niet in de steek te laten. 'Nu kom je er niet meer onderuit, je moet wel wereldkampioen worden', grapte Filatov na de ondertekening. Een beetje pijnlijk, want Jesipenko heeft de hoge verwachtingen van zijn tienertijd niet helemaal ingelost. Hij is nu nummer 33 van de wereld; lang niet slecht, maar hij is hoger geweest.

Filatov liet ook weten dat als de financieel begunstigen er toch vandoor zouden gaan, ze wel alle kosten van hun opleiding terug zouden moeten betalen. Dat was waarschijnlijk niet voor Jepsenko bedoeld, maar voor zijn opvolgers. Hij was het uithangbord van een project dat jonge Russische schakertjes aan het land moet binden. President Poetin had toen net een toespraak gehouden waarin hij de minister van Sport had opgedragen om er iets aan te doen dat Russische sportmensen het land verlieten. Hij zei het niet, maar schaakgrootmeesters vormden een grote groep van die landverlaters.

Wat ik vooral pijnlijk vind, is dat Jesipenko één van de 44 prominente Russische schakers was die in 2022 vlak na de Russische aanval op Oekraïne een open brief aan Poetin publiceerden waarin ze die oorlog in harde termen veroordeelden.

In die tijd liet zelfs de president van de FIDE, Arkadi Dvorkovitsj, die van 2012 tot 2018 vicepremier van Rusland was geweest, zich kritisch uit over de Russische oorlog, maar die woorden moest hij snel inslikken. Ook Jesipenko kan niet meer zeggen wat hij in 2022 dacht.'

In dezelfde rubriek eveneens aandacht voor maatregelen op dit gebied door de tegenstander van de Russen. Vasyil Ivantsjoek, die niet meer de sterkste schaker van Oekraïne is, maar wel de meest vereerde schaaklegende, bleef wonen in Lviv, dat een eind van het front is, al vallen er toch soms Russische raketten. Vorig jaar wilde hij meedoen aan de FIDE World Cup in Bakoe. Hij had een wild card gekregen van de FIDE, maar in eerste instantie kreeg hij geen toestemming van het Oekraïense ministerie van Sport om deel te nemen. Ivantsjoek was toen 54 jaar en viel onder de militaire wet die het mannelijke burgers onder de zestig jaar verbood om het land te verlaten.

De gedachte aan de verstrooide geleerde Vasyil Ivantsjoek in het leger kon alleen maar een hysterische schaterlach oproepen, maar dat wist de sportminister natuurlijk niet.

Er kwam een petitie van zes prominente schakers onder leiding van Magnus Carlsen om Ivantsjoek toch mee te laten doen. Het

ministerie gaf toe op voorwaarde dat Ivantsjoek niet tegen Russen of Belarussen zou spelen. Aldus geschiedde. Ivantsjoek werd in de vijfde ronde uitgeschakeld door Magnus Carlsen zonder een Rus te zijn tegengekomen.

Topschakers behoren tot de grootverdieners zo blijkt uit een overzicht in New In Chess 2024/1. Hieronder de top 5 van 2023 met hun toernooiverdiensten (dollars) in belangrijke (major) toernooien/wedstrijden. Sponsorinkomsten zijn dus niet meegeteld.

1. Ding Liren	1.228.200 (2)
2. Nepomniachtchi	1.226.825 (13)
3. Carlsen	705.155 (15)
4. Caruana	618.172 (18)
5. So	394.542 (17)

Op nummer 6 de eerste vrouw, wereldkampioene Ju Wenjun met 354.581 (4). Giri, nummer 13 op de lijst: 169.799 (13). Tussen haakjes het aantal toernooien/wedstrijden. Duidelijk is dat de wk match en het winnen van de wk titel veel geld opleverden. Naast het overzicht van 2023 ook een over-

zicht van totaalinkomsten:

1. Carlsen	10.143.504
2. Anand	9.483.139
3. Kasparov	7.955.479
4. Karpov	5.989.480
5. Kramnik	4.775.825

Rusland heeft voormalig wereldkampioen Gary Kasparov op de lijst van terroristen en extremisten gezet en kan nu beslagleggen op zijn tegoeden in Rusland. De in de Sovjet-Unie geboren Kasparov woont al 10 jaar in de Verenigde Staten en is al lange tijd criticus van de Russische president Poetin en sprak zich herhaaldelijk uit tegen het militaire offensief van Rusland in Oekraïne. (AD 7/1)

'Schaken hartstikke hip, ook door Netflix en corona' aldus de kop boven een artikel in AD regio van 1 maart door René Cazander, Rik Sneider en Jan Belt. 'Veel jongeren schaken online, via chess.com. Na enige tijd willen ze fysiek schaken en sluiten zich aan bij een vereniging', zegt Peter Scheeren, de jeugdleider van Messemaker 1847. De Jeugdsectie van Messemaker telt meer leden (60) dan het aantal volwassen leden (50). Inmiddels is er tijdelijk een ledenstop ingesteld. De vereniging kan niet meer leden kwijt in de speelruimte op de clubavond.

Grootmeester L'Amie ziet de populariteit van zijn sport al een paar jaar omhoog schieten en noemt daarvoor twee oorzaken: de Netflixserie The Queens Gambit en de online schaakrage. Chess.com is in ons land al een miljoen keer gedownload. De KNSB ziet ook dat de jeugd dat de jeugd het schaakbord heeft ontdekt. Het aantal jeugdleden (t/m 12 jaar) liep in drie jaar tijd op van ruim 2300 (2021) naar 3250 (2024). In de leeftijdscategorie van 12 t/m 20 was de stijging nog iets hoger: van bijna 1600 naar bijna 2900. Koos Stolk van de schaakbond: 'In coronatijd is het online schaken gigantisch gegroeid. Deze groei druppelt langzaam door naar de clubs.' Hij weet wel dat de kleine clubs het alsnog moeilijk hebben. Schaakclubs van meer dan honderd leden doen het goed daar heb je meer en over het algemeen betere tegenstanders.

Bij WSV/Internos zijn volgens bestuurslid Wim Hennink het laatste jaar zes nieuwe leden ingeschreven waarmee het totaal op 63 komt. Jo Kloprogge voorzitter van Bodegraven, een kleinere club met 30 leden, meldt dat hij graag zou zien dat ook meer senioren aan het bord komen want dat gaat erg moeizaam.

Halfweg het kandidatentoernooi in Toronto nog maar beperkt Nederlandstalig nieuws over het verloop van dit op 3 april gestarte toernooi waarvan de winnaar in het strijdpark mag treden tegen wereldkampioen Ding Liren en de winnares bij de vrouwen tegen wereldkampioene Ju Wenjun. D dagelijks commentaar op Schaaksite.nl en uitslagen op Teletekst. Wel Engelstalig commentaar op de Fide website en chess.com. Pas op 13/4 een bericht van Hans Böhm in de Telegraaf over de stand van zaken. .

de SUITE
slapen in eigen stijl

Mevrouw & meneer Meijer wilden een nieuw bed en weer lekker slapen. De Suite maakte het mogelijk.

Mevrouw Meijer: "Ik sliep al jaren slecht en was oververmoeid. In ons nieuwe bed hebben we aan mijn kant FPS-technologie genomen. Verbazingwekkend hoe dat werkt, het is heerlijk. Als ik het aanzet, ben ik snel vertrokken. Ik slaap veel langer achter elkaar en voel me stukken fitter."

kasten op maat

uitgebreid programma

houten bedden

Voor u gemaakt

Op zorgvuldige wijze ontwerpen we uw bed en matras, steeds weer rekening houdend met uw wensen en omstandigheden. Als voortrekkers in comfortbedden maken wij, zelfs in de twijfelarmaten, uitvoeringen met een verborgen hoog/laag functie. Zo kan uw bed of het bed van uw partner van alle functies en gemakken worden voorzien zonder dat het van het partnerbed is te onderscheiden.

Kasten en slaapkamers

In het verlengde van de bedden ontwerpen we ook complete slaapkamers. Zo kunnen we met ons team zowel uw bed maken als wensen voor kasten en dressoirs vervullen. In de showroom in Moordrecht staan bedden en kasten fraai opgesteld en kunt u kijken in het atelier en bij de productie. Een bezoek is beslist de moeite waard.

Beter ontspannen met geluid

Weldadig en uiterst gewaardeerd zijn onze matrassen met FPS technologie. Subtiele geluidsgolven zorgen voor stimulering van de bloedsomloop. U komt in een diepere staat van ontspanning en slaapt beter. Deze akoestische techniek is een succesvolle toepassing voor mensen die jetlag of stress ervaren, spierklachten of neuropathische pijn hebben, dan wel veel spanning opbouwen, zoals bij de ziekte van Parkinson.

de SUITE
slapen in eigen stijl

showroom en productie: Zuidplaspolderweg 11
2841 DC Moordrecht 0182 375022 www.desuite.nl
di. t/m za.10.00 uur - 17.00 uur 's avonds op afspraak